

основних, або базових, вакцин, проти цього захворювання вакцинують не всіх кошенят і кішок.

В даний момент вже розроблені, але на стадії вдосконалення і комерціалізації, противірусні препарати для лікування інфекційного перитоніту кішок.

Згідно з останніми науковими даними специфічні противірусні препарати стануть методом вибору номер один в лікуванні FIP, але в даний момент немає точної відповіді, коли це станеться, і коли ці препарати стануть доступні для широкого використання ветеринарними лікарями.

УДК 619:616.995:636.92

ПОШИРЕННЯ ТА ДІАГНОСТИКА ДИРОФІЛЯРІОЗУ СОБАК В УМОВАХ ПРИВАТНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ

Дуда Ю.В., к. вет. н., доцент, Шевчик Р.С., к. вет. н., доцент,

Оганбекова Л.С., магістрант

dudajulia1976@gmail.com

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ. Результати останніх досліджень ряду вчених вказують на те, що інвазійні захворювання посідають значне місце у загальній структурі заразних хвороб дрібних домашніх тварин, серед яких є дирофіляріоз [1-2]. У м'ясоїдних, а саме - собак - це широко поширене інвазійне захворювання, що зустрічається у багатьох країнах світу [2-4], та Україна не є винятком [5-6].

Тому **метою** наших досліджень - було встановлення частоти поширення захворювання у собак, а також вивчення особливостей діагностики його в умовах приватної ветеринарної клініки.

Матеріал і методи. Дослідження проводили в умовах приватної ветеринарної клініки «Панда» м. Дніпро. До клініки за 2018-2019 роки звернулося 684 господарів. У роботі використовували паразитологічні, гематологічні, біохімічні, патоморфологічні і клінічні методи дослідження.

Результати. Аналізуючи дані, отримані в ході дослідної роботи, нами було встановлено, що найбільшу частку зайняли хвороби незаразної етіології (майже третину всіх захворювань), серед яких найчастіше зустрічалися патології шлунково-кишкового тракту та вади з боку серцевої діяльності. На другому місці в структурі загальної захворюваності собак в клініці «Панда» – 26% – реєструвались тварини з хірургічною патологією – це онкологічні захворювання, травматологічні патології та порожнинні операції. Серед інфекційних хвороб собак, відсоток яких склав 18%, найчастіше зустрічались такі патології, як: парвовірусний ентерит собак, вольєрний кашель, інфекційний гепатит та чума хижих. З акушерською патологією тварин (14%) звертались господарі із собаками найчастіше за рододопомогою, та такими патологічними станами як: піометрит, ендометрит, слабкість родової діяльності та кістозною гіперплазією яєчників.

Частка інвазивних хвороб в структурі загальної захворюваності собак складала 12%. Аналіз даних амбулаторного журналу показав, що за 2018-2019 роки серед інвазивних хвороб собак рівень протозоозів склав 4,3%, а гельмінтозів – 7,7%, серед яких нематодози – 4,5%, цестодози – 1,8%, трематодози – 1,4%. Серед нематодозів значного поширення набувало таке захворювання, як дирофіляріоз, а саме: 2,4%.

Проаналізувавши сезонність виникнення інвазивних захворювань, можна відмітити, що пік захворюваності припадає на літньо-осінній період, це може свідчити про те, що ця пора року найбільш сприйнятлива для росту і розвитку паразитів, а також свідчить про більш

тривалий вигул собак на свіжому повітрі та багатократні контакти з іншими хворими тваринами. Що стосується дирофіляріозу, то пік інвазії приходить на весняно-літньо-осінній період у зв'язку із найбільшою активністю комарів.

Проаналізувавши амбулаторний журнал було встановлено і породну сприйнятливість до збудників роду *Dirofilaria*. Отже, найчастіше хворіють крупні породи собак, а саме: німецькі вівчарки, алабаї, сенбернари та метиси. Це зумовлено тривалим перебуванням на вулиці в період активності комарів.

Діагноз на дирофіляріоз ставили комплексно, враховуючи епізоотичні, клінічні та лабораторні данні. Для остаточної постановки діагнозу, використовували лабораторні методи дослідження. Одним із лабораторних методів – це метод дослідження краплі венозної крові під мікроскопом. Під малим збільшенням мікроскопа виявляли рухливі личинки паразита, які були помітні по їх активному руху між еритроцитами. Але зробили висновок, що цей метод дає надійні результати тільки за високої інтенсивності інвазії, а за низької є малоефективним. Лише у 5 собак із двадцяти, хворих на дирофіляріоз, цей метод давав позитивний результат, тобто в 25%.

Наступний метод, який ми застосовували – це метод дослідження цільної сироватки крові. Для цього використовують попередньо відстояну сироватку, де після згортання крові мікрофілярії мігрують в сироватку. Недоліками цього методу, є досить довге очікування згортання крові. Хоча отримання позитивного результату є трохи вища, за рахунок відсутності клітин крові, які заважають дослідженню, та можливість більшої концентрації мікрофілярій в одній каплі крові. За допомогою цього тесту, при дослідженні краплі сироватки крові під мікроскопом, ми отримали 6 позитивних результатів із 20 хворих собак, тобто 30%.

Найбільш ефективним методом діагностики виявився тест Ag Test – CHW Ag (Quiking Biotech Co, Ltd). Тест Ag Test під час дослідження показав 100% ефективність в постановці діагнозу на дирофіляріоз (20 позитивних результатів із 20 хворих собак).

Крім цього, ми проводили оцінку стану організму тварин, шляхом сдачі крові для загального та біохімічного аналізу, та відмітили у хворих тварин з легкою формою наступні зміни: нормохромну або гіпохромну анемію, гемолітичну анемію, еозинofilію (80% випадків), базофілію (50% випадків), моноцитоз, тромбоцитопенію. У важких випадках, особливо, якщо присутня серцева недостатність, відмічали підвищення активності трансфераз (АлАТ і АсАТ), іноді відзначали гіпербілірубінемію.

Висновки. В період 2019-20 років в умовах приватної ветеринарної клініки «Панда» м. Дніпро в загальній структурі захворювань інвазійні хвороби склали 12% від загальної кількості досліджених тварин. Серед інвазійних захворювань найчастіше реєструють нематодози (4,50%), протозоози (4,30%), надалі цестодози (1,80%), та трематодози (1,40%) Серед нематодозів значного поширення набув дирофіляріоз (2,4%). Пік захворюваності припадає на весняно-літній період. Найбільш ефективним методом діагностики в умовах приватної ветеринарної клініки виявився тест Ag Test – CHW Ag (Quiking Biotech Co, Ltd), який показав 100% ефективність.

Література

1. Марчук М.М. Поширення хвороб заразної та незаразної етіології серед собак розплідника «Звездное счастье» Криворізького району / М.М. Марчук, Ю.Ю. Заїка, Ю.В. Дуда, Л.В. Корейба // Сучасний стан і перспективи розвитку аграрного сектору України : тези доповідей II Всеукраїнської наук.-практ. конф. ДДАЕУ, 2017. - С.77–80.
2. Oncel, T. Seroprevalence of *Dirofilaria immitis* in Stray Dogs in Istanbul and Izmir / T. Oncel, G. Vural / Turk J. Vet. Anim Sci. 2005. - N 29. - P. 785 -789.
3. Watts, K.J. Seasonal prevalence of third-stage larvae of *Dirofilaria immitis* in mosquitoes from Florida and Louisiana/ K.J. Watts, G.R. Reddy, R.A. Holmes et al.//J. of Parasitol. - 2001. - V. 87, N 2. - P. 322-329.
4. Hoskins, J.D. Heartworm disease in dogs from Louisiana: Pretreatment clinical and laboratory evaluation/ J.D. Hoskins, H.V. Hagstad, T.N. Hribernik, E.B. Breitschwerdt// J. Amer. Anim. Hosp. Assoc. - 1984. - V. 20, N 2. - P. 205-210.

5. Заїка Ю.Ю. Діагностика дирофіляріозу собак в умовах клінік ветеринарної медицини «Звірятко» міста Дніпро / Ю.Ю. Заїка, Ю.В. Дуда, Л.В. Корейба // Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині : матеріали ІІІ Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф. Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс». - 2018. - С. 85–87.

6. Заїка Ю.Ю. Патологоанатомічний прояв дирофіляріозу у собак / Ю.Ю. Заїка, Ю.В. Дуда, Л.В. Корейба // Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи: матеріали ІІІ Міжнародної наук.-практ. конф. викладачів і студентів. - Дніпро, 2018. - 198 с.

УДК 619:616.34

ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ГРИБІВ РОДУ MALASSEZIA У РОЗВИТКУ ЗАХВОРЮВАНЬ У СОБАК І КОТІВ

Чумак К.С., магістрант, Козловська Г.В., к. вет. н., доцент
kroyshka@gmail.com

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ,
Україна

Вступ: У ветеринарній медицині широкого розповсюджені «опортуністичні мікози», які мають певний негативний вплив на здоров'я тварин, завдяки чому значно знижують їх імунний та фізіологічний стан.

Мета: Дослідити діагностичне значення грибів роду *Malassezia* у розвитку захворювань у собак і котів.

Матеріали та методи: У ході дослідження виконували лабораторні методи дослідження різних мазків із вушних раковин собак і котів, які були клінічно здорові, а також із ознаками маласезіозу. Використовували інструментальні, серологічні методи дослідження.

Гриби роду *Malassezia* є представником фізіологічно-нормального стану шкіри та слизових оболонок більшості теплокровних тварин, а також, людини. Загалом, вони взаємодіють із організмом-хазяїном у симбіозі: поглинаючи жироподібні речовини, які є у складі шкіри, вони синтезують антибактеріальні й антифунгальні речовини, які в свою чергу попереджають розвиток на шкірі інших патогенних мікроорганізмів. Продукти метаболізму мають антифунгальну активність щодо патогенних грибів-дерматофітів. Тому до сих пір невідомо, чи можна вважати цей мікоз самостійним захворюванням, чи як ускладнення на фоні інших патологій. Для розвитку популяції *Malassezia*, необхідне поживне середовище із жирних кислот. Гриби цього роду викликають різні імунні реакції у макроорганізмі, причому імуногенні властивості обумовлені безпосередньо ліпідним шаром грибів. Вони взаємодіють із різними імунокомпетентними клітинами, включаючи антиген-презентуючі дендритні клітини, макрофаги, еозинофіли, нейтрофіли, стимулюючи синтез цитокінів й хемокінів різних функціональних груп. Гриби можуть зв'язуватись із лектинами С-типу та викликати клітинну імунну відповідь. Тобто, вони можуть як стимулювати, так й інгібувати імунні механізми організму-хазяїна, що дозволяє цим грибам балансувати між коменсалізмом та паразитизмом.

Malassezia-носіїство широко розповсюджене у клінічно здорових тварин, тому це ускладнює профілактику та попередження розвитку різних дерматитів. Наприклад, їх зустрічають у слуховому каналі здорових собак від 2% до 49% і більше. У 40% собак маласезії можна діагностувати в анусі, прямій кишці, перианальних залозах. Також, знаходять у просторі між пальцями, на шкірі із волоссям на нижній губі. Коти, у свою чергу, частіше є носіями, майже 61% клінічно здорових тварин мають цей грибок, а, наприклад, порода девон-рекс – 100%.